

7. La roba i la moda

la roba

la peça de roba
 vestir-se (bé/malament)
 posar-se la roba
 descalçar-se
 treure's la roba
 calçar-se
 arreglar-se
 Quin número de peu té?
 estar arreglat
 anar a la moda
 estar de moda
 passar de moda
 la revista de moda
 la desfilada de moda
 estar boig per la moda
 s'ha d'anar a la moda

1. El taller de costura

la modista
 el sastre
 el tallador
 el dissenyador
 el fotògraf
 la model
 el maniquí
 refer un vestit
 allargar
 escurçar
 eixamplar

oděv

kus, část oděvu
 oblékat se (vkusně/nevkusně)
 obléci se
 zout se
 svléci si
 obouvat se
 upravit se
 Jakou máte velikost bot?
 být upravený
 vypadat moderně
 být v módě
 vyjít z módy
 módní časopis
 módní přehlídka
 být posedlý módou
 je třeba jít s módou, sledovat módu

u švadleny, v krejčovské dílně

švadlena
 krejčí
 stříhač (krejčí)
 návrhář
 fotograf
 modelka
 krejčovská panna
 přešít šaty
 popustit, prodloužit
 zkrátit
 rozšířit

estrènyer	<i>zúžit</i>
sargir	<i>látat</i>
el pegat	<i>záplata</i>
cosir	<i>šít</i>
la costura	<i>šev</i>
prendre mides	<i>měřit</i>
les mides	<i>míry</i>
brodar	<i>vyšívat</i>
el brodat	<i>výšivka</i>
emprovar	<i>zkoušet</i>
arreglar	<i>upravit</i>

les eines i utensilis de la cosidora

la màquina de cosir	<i>potřeby švadleny</i>
el cosidor	<i>šicí stroj</i>
l'agulla de cap	<i>šicí stůl, křečcovský stůl</i>
	<i>špendlík</i>

l'agulla	<i>jehla</i>
l'aguller	<i>jehelníček</i>
el fil	<i>nit</i>
enfilat (el fil a l'agulla)	<i>navléknout nit do jehly</i>
el guix (de sastre)	<i>(křečcovská) křída</i>
la cinta mètrica	<i>(křečcovský) metr</i>
el didal	<i>náprstek</i>
el motllo, el patró	<i>střih</i>
les estisores	<i>nůžky</i>
tallar el vestit segons el patró	<i>nastříhat šaty podle stříhu</i>
tallar el fil de la tela	<i>stříhnout látku po niti</i>
esfilagarsar	<i>roztřepit (okraj látky)</i>

el vestit d'home i de dona

usat	<i>oblek a šaty</i>
gastat	<i>nošené</i>
	<i>obnošené</i>

de mal gust	<i>nevskusné</i>
un model discret	<i>nenápadné šaty</i>
cridaner	<i>nápadné</i>
atractiu	<i>atraktivní, přitažlivé</i>
atrevit	<i>odvážné</i>
extravagant	<i>extravaganční</i>
senzill	<i>jednoduché, střízlivé</i>
el vestit confeccionat	<i>konfekční oblek, konfekční šaty</i>
el vestit a mida	<i>oblek šitý na míru</i>
el coll	<i>límeč</i>
la solapa	<i>klopa</i>
el puny	<i>manžeta</i>
la butxaca interior	<i>náprsní kapsa</i>
de darrera	<i>zadní kapsa</i>
l'escot	<i>výstřih</i>
la màniga llarga	<i>dlouhý rukáv</i>
curta	<i>krátký rukáv</i>
el botó	<i>knoflík</i>
cordar els botons	<i>zapnout (knoflíky)</i>
el trau	<i>knoflíková dírka</i>
la cremallera	<i>zip</i>
el plec	<i>záhyb, záševek</i>
el ribet	<i>lem, lemování</i>
el folre	<i>podšívka</i>
la tela, el teixit	<i>látka</i>
fina	<i>tenká</i>
gruixuda	<i>silná</i>
de llana	<i>vlněná</i>
de cotó	<i>bavlněná</i>
de lli	<i>lněná</i>
de fibra artificial	<i>z umělého vlákna</i>
d'un color	<i>jednobarevná</i>
la seda	<i>hedvábí</i>

el vellut	<i>samet</i>
el ras	<i>satén</i>
el tafetà	<i>taft</i>
la pana	<i>manšestr</i>
la felpa	<i>froté materiál</i>
el teixit elàstic	<i>pružný materiál</i>
la punta de coixí	<i>krajka</i>
folrar (amb)	<i>podšíť (čím)</i>
el teixit a quadres	<i>čtverečkovany, kostkovaný materiál</i>
florejat	<i>květinový</i>
amb puntets	<i>s puntíky</i>
el llenç	<i>plátno</i>

2. Els colors

negre	<i>černý</i>
gris	<i>šedý</i>
blanc	<i>bílý</i>
groc	<i>žlutý</i>
vermell	<i>červený</i>
blau	<i>modrý</i>
verd	<i>zelený</i>
marró	<i>hnědý</i>
taronja	<i>oranžový</i>
violeta	<i>fialový</i>
rosa	<i>růžový</i>
clar	<i>světlý</i>
fosc	<i>tmavý</i>
pàl·lid	<i>bledší odstín</i>
colors vius	<i>živé barvy</i>
blau cel	<i>bleděmodrý</i>

3. La roba

roba d'estar per casa

oblečení

domáci oblečení

la camisa de dormir	<i>noční košile</i>
el pijama	<i>pyžamo</i>
el barnús	<i>župan</i>
la peça de roba esportiva, el xandall	<i>tepláky</i>

la roba interior

el sostenidor	<i>podprsenka</i>
les calces	<i>dámské kalhotky</i>
l'eslip (pl. els eslips)	<i>slipy</i>
els calçotets	<i>spodky</i>
la samarreta	<i>tričko</i>
(de senyora)	<i>košilka</i>
(d'home)	<i>nátělník</i>
la lligacama, la garrotera	<i>podvazky</i>
la cotilla	<i>korzet</i>
les enagües	<i>spodnička, kombiné</i>
les mitges de seda	<i>hedvábné punčochy</i>
de niló	<i>nylon</i>
sense costures	<i>bezešvé punčochy</i>
carrera a les mitges	<i>puštěná očka na punčoše</i>
el mitjó	<i>ponožka</i>
un parell de mitjons	<i>pár ponožek</i>

roba de dona

l'abric	<i>dámské oblečení</i>
l'abric de pell	<i>kabát, plášť</i>
folrat de pell	<i>kožich</i>
el gavany, el sobretot	<i>podšitý kožešinou</i>
el vestit	<i>svrchník</i>
de dues peces	<i>kostým</i>
d'ètiqueta	<i>kostýmové šaty</i>
fet a mida, de confecció	<i>vycházkové oblečení</i>
	<i>šaty na míru</i>

de festa	<i>sváteční šaty</i>
de nit	<i>večerní šaty</i>
de gala	<i>slavnostní oblečení</i>
d'èmbarrassada	<i>mateřské, těhotenské šaty</i>
de núvia	<i>svatební</i>
regional	<i>kroj</i>
la jaqueta	<i>sako, kábátek</i>
la caçadora	<i>bunda</i>
la faldilla	<i>sukně</i>
pantaló	<i>kalhotová sukně</i>
recta	<i>rovná</i>
estreta	<i>úzká</i>
de vestit	<i>šatová</i>
la brusa	<i>halenka</i>
la brusa camisera	<i>košilová halena</i>
el pul·lòver, el jersei	<i>svetr</i>
el davantal	<i>zástěra</i>
el conjunt	<i>komplet</i>
l'impermeable	<i>nepromokavý plášť; pláštěnka</i>
la caputxa	<i>kapuce</i>
el vestit de bany de dues peces	<i>dvoudílné plavky</i>
el banyador	<i>plavky vcelku</i>
els pantalons curts, les bermudes	<i>krátké kalhoty, šortky</i>
roba d'home	<i>pánské oblečení</i>
el vestit d'home	<i>pánský oblek</i>
encreuat	<i>dvouřadý oblek</i>
la granota de mecànic	<i>montérky</i>
la jaqueta i el pantaló	<i>sako a kalhoty</i>
la ratlla del pantaló	<i>nažehlený puk</i>
el pantaló a ratlles	<i>proužkované kalhoty</i>
la jaqueta encreuada	<i>dvouřadové sako</i>

el coll de la jaqueta	<i>límeč na saku</i>
la camisa	<i>košile</i>
la corbata	<i>kravata</i>
l'armilla	<i>vesta</i>
el frac	<i>frak</i>
l'esmòquing	<i>slavnostní oblek</i>
l'abric d'entretemps	<i>převlečník, svrchník</i>
d'estiu	<i>letní kabát</i>
d'hivern	<i>zimní kabát</i>
el coll de pel	<i>kožešinový límeč</i>
l'anorac	<i>bunda (zimní)</i>
la jaqueta esportiva	<i>sportovní sako</i>
el pantaló de golf	<i>kratší kalhoty, golfky</i>

accessoris per al cap

el barret de tela	<i>látkový klobouk</i>
de senyora	<i>dámský</i>
de palla	<i>slaměný klobouk</i>
d'ala ampla	<i>se širokou střešou</i>
de copa	<i>cyklindr</i>
de bolet	<i>buřinka</i>
la flor artificial	<i>umělý květ</i>
el vel	<i>závoj, rouška</i>
l'agulla del barret	<i>špendlík do klobouku</i>
la gorra d'esport	<i>sportovní čepice</i>
amb visera	<i>čepice se štítkem, šiltovka</i>
de pell	<i>kožešinová čepice</i>
de casa	<i>domáci čepice</i>
la boina	<i>baret, rádiovka</i>
la boina de llana	<i>pletená čepice</i>
el mocador (per al cap)	<i>šátek</i>

el calçat

els cordons
lligar els cordons
deslligar els cordons
la sabata baixa
    de cuir
    d'esports
    sense cordons
    de ball, de nit
    amb sivella

botes altes
    de goma
    per a la feina

les sabatilles

la xancleta

les plantofes

la sandàlia

els mocassins

l'espardenya

el calçat de luxe

la solera (de suro)

el taló alt

la plantilla

el betum

la sabata de xarol

obuv

tkaničky
zavázat tkaničky
rozvázat
polobotky
kožené boty
sportovní boty
bez tkaniček
večerní boty
se sponkou
kozačky, vysoké boty
gumáky, holínky
pracovní boty
domácí boty, trepky
přezůvka, koupací obuv
papuče
sandál
mokašiny
plátěnka, konopný střevíc
luxusní obuv
podrážka (korková)
podpatek vysoký
vločka do bot
krém na boty
lakový střevíc

4. Els accessoris de moda

les joies

el joier
les arracades
el collar de perles
las pedres precioses
    el brillant

módní doplňky

šperky

šperkownice
náušnice
perlový náhrdelník
drahé kameny, drahokamy
briliant

el granat	<i>granát (kámen)</i>
el robí	<i>rubín</i>
el safir	<i>safir</i>
l'esmaragda	<i>smaragd</i>
l'àgata	<i>achát</i>
el medalló	<i>medailón</i>
el braçalet, la polsera	<i>náramek</i>
el collaret	<i>řetízek na krk</i>
la cadena del rellotge	<i>řetízek na hodinky</i>
l'anell de brillants	<i>briliantový prsten</i>
l'agulla de pit	<i>brož</i>
el mocador	<i>šátek na krk</i>
els guants	<i>rukavice</i>
la bufanda	<i>šála</i>
el paraigües	<i>deštník</i>
el cinturó	<i>pásek</i>
el maniguet	<i>rukávník</i>

5. Els productes de bellesa

el perfum	<i>krášlicí prostředky</i>
el coloret	<i>parfém</i>
la pols	<i>červeň na tváře</i>
empolvorar-se	<i>pudr</i>
la crema per a la cara	<i>pudrovat se</i>
l'esmalt d'ungles	<i>pleťový krém</i>
el dissolvent	<i>lak na nehty</i>
el pintallavis	<i>odlakovač</i>
el maquillatge	<i>rtěnka</i>
el xampú	<i>líčení (obličej), make up</i>
la gomina	<i>šampon</i>
	<i>lak na vlasy</i>

Frases fetes:

Nedar i guardar la roba
Abaixar-se els pantalons
Portar els pantalons
Cagar-se a les calces
Ésser un calces/calçasses
Portar les calces
Afluixar l'armilla
Anar folrat/calent d'armilla
Anar fluix d'armilla
Aixecar la camisa
Canviar de camisa
Deixar-hi la camisa
No tocar la camisa a la pell
Ser cul i camisa
Jugar-se la camisa
Anar amb una sabata i una espadenya
No arribar a la sola de la sabata
Ser un sabatot
Posar-s'ho per barret
Treure's el barret
Anar/viure de gorra
Fer mans i mànigues
Anar en mànigues de camisa
Fer màniga ampla
Filar prim
Fil per randa
Ser un llepafils
Posar fil a l'agulla
Embolicar la troca
No fer peça
Haver-hi mala peça al teler
Quedar-se per vestir sants
Gratar-se la butxaca

Text 1

Barcelona, 11 de gener de 2002.

Resum d'intervencions dels espectadors a la pregunta d'actualitat del dia sobre els famosos i famoses que pitjor vesteixen:

En Jordi, de Torelló, pensa que la infanta Helena vesteix de pena, contràriament a la creença popular de què vesteix molt bé. No li agraden en absolut els barrets que acostuma a portar, típics de les cultures anglosaxones.

La Maria Teresa, d'Olesa de Montserrat, diu que la Duquessa d'Alba hauria d'encapçalar el rànquing de dones més mal vestides del món, i en canvi, pensa que la Isabel Preysler vesteix prou bé, que és molt elegant. Pensa que la Infanta Helena i l'Infanta Cristina vesteixen igual de malament.

L'Àfrica, d'Arenys de Munt, pensa que l'Ágata Ruiz de la Prada vesteix horrorosament, perquè va amb uns colors i unes formes massa llampanants, en canvi la Penélope Cruz vesteix amb una gran elegància.

La Núria, de Barcelona, pensa que l'Ana Obregon, va sempre estreta, embotida i “apretada”, i porta uns colors que mai combinen. La més ben vestida, segons la Núria, és la Paloma Cuevas, que vesteix molt bé i és molt guapa.

La Núria, de St Pol de Mar, pensa que la Marujita Díaz, provoca mals de panxa quan mires els vestits que porta. La més ben vestida segons la Núria, és la Isabel Preysler.

La Fàtima, de Barcelona, pensa que la Bibi Andersen és la pitjor, perquè per la seva edat va massa agosarada i crida l'atenció en excés.

La Montse de Cornellà de Llobregat, diu que la Duquessa d'Alba, amb les seves faldilles de quadres i jerseis de flors s'ho hauria de fer mirar. Hauria d'anar una mica més clàssica. L'Helena Garcia Melero vesteix molt bé.

L'Àngela, de Caserres, diu que la famosa que pitjor vesteix és la Victòria Abril, amb mitjons i faldilles estrambòtiques... La Judith Mascó és la més ben vestida.

En **Josep Maria**, de St. Cugat del Vallès, pensa qui pitjor arreglada va és, sens dubte, la Duquessa d'Alba que ha demostrat no tenir gust per res. No sap vestir-se i amb els diners que té, bé podria llogar-se un estilista que l'eduqués en el món de l'estètica. La més ben vestida és la Júlia Roberts

Pregunta d'actualitat. In: <http://www.tv3.cat/connexions/act1101.htm>, datum zhlédnutí 13. 10. 2014

Text 2

Cada període històric ha marcat una manera de vestir. A través de la indumentària s'expressen els costums i la filosofia de les persones, les seves necessitats, les exigències socials i el gust, que han anat variant durant les diferents èpoques.

Si ens centrem en el període d'entreguerres, veiem que la Primera Guerra Mundial va comportar una transformació en el vestir; la indumentària femenina es va haver d'adaptar als nous rols que exigien agilitat, comoditat i llibertat de moviments. Les dones assumien feines abans exercides només per homes, i requerien una indumentària pràctica. Aquest fet va fer que també comencessin a gaudir d'una certa llibertat econòmica i s'esdevingués un canvi en els costums socials: algunes dones podien treballar als matins i a la nit, sortir, ballar i divertir-se.

Tot això va comportar una revolució en la història de la moda. El cos femení s'alliberava de la sobrecàrrega de complements de l'època anterior i la dona vestia més sobria, seguint una silueta tubular influenciada pel Cubisme, amb línies planes i rectes i una cintura lliure. En quant al cabell, s'estilava portar-lo tallat ben curt, *à la garçonne*.

Coco Chanel, amb el seu estil senzill, ofería una roba perfectament adequada a aquestes noves dones, modernes i pràctiques. Chanel va promoure un nou estil, un nou tipus de dona, juvenil i activa. Algunes de les aportacions destacades de Coco Chanel van ser el seu *tailleur* o vestit jaqueta, l'escurçament de la faldilla, l'ús dels pantalons femenins, l'adaptació del vestit d'esport a la vida urbana, l'ús de les joies i les pells barates, la bijuteria de luxe i les sabates planes. També va utilitzar el gènere de punt com a teixit d'exterior i va fer del color negre el color de l'elegància. Tenia com a base la sobrietat i la comoditat, l'elegància basada en el confort.

Altres dissenyadores com Jeanne Lanvin, Madeleine Vionnet, Elsa Schiaparelli, Jenny o Madame Grès i dissenyadors com Paul Poiret o Jean Patou, entre d'altres, van destacar per les seves creacions i van liderar la moda a París durant el període 1920-1939.

La moda començava a convertir-se en una obsessió per a totes les dones, també per la influència d'una premsa femenina creixent. Revistes com *Vogue* i *Harper's Bazaar* van contribuir a difondre l'interès popular per la moda i fer-la més accessible. Aquestes revistes van difondre ràpidament les creacions de les principals cases de moda donant-los així el màxim de publicitat. Altres revistes que publicaven la moda d'aquests anys van ser: *Les Éléances Parisiennes*, *La Gazette du Bon Ton*, *Art Goût Beauté*. A nivell català trobem la revista de modes i de la llar *La Dona Catalana*.

Revistes de moda dels anys 20 i 30 (fragment). In: <http://www.cdmt.es/revistes-de-moda-dels-anys-20-i-30/>, datum uveřejnění 18.09.2013

Activitats:

- T'agrada fixar-te en la manera com es vesteix la gent? Segueixes les tendències de moda?
- Quina roba et poses en aquestes situacions:
  - Un dia al camp
  - Un dia a la platja
  - Un sopar romàntic
  - Una entrevista de feina
  - Per anar a la discoteca
  - Per anar a dormir
- Algun cop t'ha causat algun problema la teva forma de vestir?
- Ets una persona que té l'armari ple de roba o que té només l'imprescindible?
- Creus que es pot saber com és una persona per la seva forma de vestir?
- Què opines de les botigues de roba de segona mà?
- On t'agrada comprar la roba, en una botiga petita, en un mercat al carrer, en grans superfícies...?
- Pares atenció a la roba que portes i que tot faci joc?
- Com ha de ser un armari rober, perquè sigui pràctic. Ha de tenir molts o pocs pres-tatges? Ha de tenir molts calaixos?